

Aksjehåndboka

En komplett lærebok om hvordan du investerer i aksjer og bygger opp en lønnsom aksjeportefølje uten å ta unødvendig risiko.

Skrevet av: Kjetil Sander

Dato: 18 Juli 2023

Versjon: 3.0

Utgitt av: eStudie.no

Forord

Dette er læreboken til kurset «Aksjeskolen». Et kurs som lærer det alt du trenger å vite for å begynne å investere i aksjer og verdipapirer. Kurset er antagelig den mest omfattende utdanningen du i dag kan ta i Norge innen investering i aksjer og verdipapirer.

Kurset ble opprinnelig utviklet på begynnelsen av 2000-tallet for dem som ønsket å bli aksjemeglere. Når dette yrket ble digitalisert ble kurset gjort om til å bli et nybegynner kurs for dem som ønsker å investere i aksjer og bygge opp sin egen aksjeporlefølje.

Denne e-boken vil ta deg grundig igjennom alle sidene av aksjehandel og gi deg en grundig innføring innenfor det du trenger å vite for å kunne ta en kvalifisert vurdering av hvor stor risiko du tar når du kjøper en aksje i forhold til aksjens oppside (potensielle gevinst).

Innholdsfortegnelse

FORORD	1
INNHOLDSFORTEGNELSE	2
1 INTRODUKSJON	15
1.1 ER DU EN INVESTOR ELLER EN TRADER?	15
1.1.1 <i>Investoren</i>	15
1.1.2 <i>Traderen</i>	16
1.1.3 <i>Hva er den store forskjellen?</i>	16
1.1.4 <i>Spekulasjon uten «research» = gambling</i>	16
1.1.5 <i>Noe i mellom eller begge deler?</i>	16
1.2 FORMER FOR AKSJEHANDEL	17
1.2.1 <i>Enkelt aksjer</i>	17
1.2.2 <i>Opsjoner</i>	17
1.2.3 <i>Daytrading og aktiv trading</i>	17
1.2.4 <i>Aksjesparing</i>	18
1.2.5 <i>Aksjefond</i>	18
1.2.6 <i>Indeksfond</i>	18
1.3 DET PRAKТИSKE	19
1.3.1 <i>Finn din handelsplattform</i>	19
1.3.2 <i>Vurderingskriterier</i>	19
1.3.3 <i>Opprett meglerkonto</i>	20
1.3.3.1 En bankkonto	20
1.3.3.2 Personlig informasjon	20
1.3.3.3 Bank ID eller ID kort	20
1.3.3.4 Aksjesparing konto (ASK)	20
1.3.3.5 VPS konto	21
1.3.3.6 Sett inn penger	21
1.3.4 <i>Legg inn din første handelsordre</i>	21
1.4 SPREAD	21
1.5 KURTASJE	21
1.5.1 <i>Hva avgjør kurtasjen og hvor stor er den?</i>	22
1.5.1.1 Kurtasje for kjøp av norske aksjer (et utvalg nettmeglere)	22
1.5.1.2 Kurtasje for kjøp av amerikanske aksjer (et utvalg nettmeglere)	22
1.5.2 <i>Eksempel</i>	23
1.5.3 <i>Grensen mellom minstekurtasje og prosentsatsen</i>	23
1.6 AKSJESPAREKONTO (ASK)	24
1.6.1 <i>Hvor mange aksjesparingkontoer kan du ha og hva er kostnaden?</i>	24
1.6.2 <i>Hvilke verdipapirer kan du ha på en aksjesparekonto?</i>	24
1.6.3 <i>Hvilke verdipapirer kan du ikke ha på en aksjesparekonto?</i>	25
1.6.4 <i>Utbytte</i>	25
1.6.5 <i>Arv og aksjesparekonto</i>	25
1.6.6 <i>Skilsmisse og aksjesparekonto</i>	25
1.7 SKATT PÅ AKSJEGERVINST	26
1.7.1 <i>Realisert gevinst er skattepliktig inntekt</i>	26
1.7.2 <i>Fratrekks for tap</i>	26
1.7.3 <i>Aksjonærmodellen</i>	26
1.7.4 <i>Skjermingsfradrag</i>	27
2 AKSJETEORI	28
2.1 HVA ER EN AKSJE?	28

2.2 HVA ER EN AKSJONÆR OG INVESTOR?	28
2.3 HVOR STOR EIERANDEL GIR EN AKSJE?	28
2.4 AKSJENS NOMINELLE (PÅLYDENDE) VERDI OG MARKEDSVERDI.....	29
2.5 AKSJENS SKATTBARE VERDI	29
2.6 SIMPELT FLERTALL I GENERALFORSAMLINGEN	29
2.7 HVILKE RETTIGHETER GIR EN AKSJE?.....	30
2.8 AKSJESELSKAP (AS) OG ALLMENNNAKSJESELSKAP (ASA)	30
2.8.1 Organisering av et allmennaksjeselskap.....	31
2.8.1.1 Generalforsamlingen	32
2.8.1.2 Styre.....	32
2.8.1.3 Administrerende direktør/daglig leder	33
2.9 AKSIEKLASSER: A - AKSJER OG B - AKSJER	33
2.10 UNOTERTE OG NOTERTE AKSJER.....	33
2.11 EN AKSJE ER ET REGISTRERT VERDIPAPIR	34
2.12 AKSJER GIR HØYERE AVKASTNING ENN ANDRE INVESTERINGSOBJEKTER.....	35
2.13 HVORDAN KJØPTE EN AKSJE?.....	35
2.14 AKSJEPORTEFØLJE	36
2.15 AKSJEKAPITAL	36
2.15.1 Hvordan beregne aksjekapitalen?	36
2.15.2 Emisjon.....	36
2.16 AKSJEKURS.....	37
2.16.1 Hva er pålydende kurs?.....	37
2.16.2 Hva er kjøps-, salgs- og omsetningskurs?	37
2.16.3 Hva avgjør kjøps- og salgskursen?.....	38
2.17 AKSJESPLITT OG AKSJESPLEIS	38
2.17.1 Hva er en aksjesplitt?.....	38
2.17.2 Hva er en aksjespleis?	39
2.18 VEKSTAKSJE OG VERDIAKSJE	39
2.18.1 Hva er en vekstaksje?.....	39
2.18.1.1 Kjennetegn	40
2.18.2 Hva er et verdiaksje?.....	40
2.18.2.1 Kjennetegn	40
2.18.2.2 "Dogs of the Dow"	40
2.18.3 Hva er forskjellen mellom en vekstaksje og verdiaksje?.....	40
2.18.4 Verdiaksjer har høyere risiko enn vekstaksjer	40
2.18.5 Hva er best? Vekst- eller verdiaksje?.....	41
3 AKSJEMARKEDET	42
3.1 HVA ER ET AKSJEMARKED?	42
3.2 AKSIEMEGLER	42
3.3 KJØPER OG SELGER	43
3.4 BØRSEN	43
3.5 VERDIPAPIRSENTRALEN	43
3.6 DET INTERNASJONALE AKSJEMARKEDET	44
3.6.1 USA - New York Stock Exchange (NYSE).....	44
3.6.2 USA - NASDAQ.....	44
3.6.3 Storbritannia - London Stock Exchange (LSE).	44
3.6.4 Tyskland - Frankfurt-børsen.....	44
3.6.5 Sveits - SIX Swiss Exchange AG.....	44
3.6.6 Russland - Moscow Exchange MICEX-RTS.....	45
3.6.7 Spania - Bolsas y Mercados Españoles (BME).....	45
3.6.8 Latin-Amerika - BM&FBOVESPA.....	45
3.6.9 Mexico - Bolsa Mexicana de Valores (BMV).....	45
3.6.10 Kina - Shanghai Stock Exchange (SSE).....	45
3.6.11 Kina - Shenzhen Stock Exchange (SZSE).....	45
3.6.12 Kina - Hong Kong Stock Exchange (HKEX)	45

3.6.13	<i>Japan - Tokyo Stock Exchange</i>	46
3.6.14	<i>Sør-Korea - Korea Stock Exchange</i>	46
3.6.15	<i>Singapore - Singapore Exchange (SGX)</i>	46
3.6.16	<i>Taiwan - Taiwan Stock Exchange Corporation (TSEC)</i>	46
3.6.17	<i>India - Bombay Stock Exchange (BSE)</i>	46
3.6.18	<i>India - National Stock Exchange (NSE)</i>	46
3.6.19	<i>Sør-Afrika - JSE Limited</i>	46
3.6.20	<i>Australia - Australian Securities Exchange (ASX)</i>	47
3.7	BULLMARKED OG BEARMARKED	47
3.7.1	<i>En angivelse av den langsiktig markedstrenden</i>	47
3.7.2	<i>Bullmarked</i>	47
3.7.3	<i>Bearmarked</i>	48
3.7.4	<i>Bullmarked og bearmarked går i bølger (sykluser)</i>	48
3.8	AKSJEINDEKS	49
3.8.1	<i>Hvilken oppgave har en aksjeindeks?</i>	49
3.8.2	<i>Hva betyr det at en aksjeindeks stiger eller synker?</i>	49
3.8.3	<i>Hva skyldes det at en aksjeindeks stiger eller synker?</i>	49
3.8.4	<i>Praktisk bruk av aksjeindekser</i>	50
3.8.5	<i>Hvordan handle en aksjeindeks?</i>	50
3.8.6	<i>Daytrading i aksjeindekser</i>	51
3.8.7	<i>Indekseringsprinsipper</i>	51
3.8.7.1	<i>Markedsverdivektet indeks/kapitalvektet indeks</i>	51
3.8.7.2	<i>Likevektede (equally weighted) indekser</i>	51
3.8.7.3	<i>Fundamentalt vektede indekser</i>	51
3.8.7.4	<i>Bruk av indeksene</i>	52
3.8.8	<i>Hvilke aksjeindekser finnes?</i>	52
3.8.8.1	<i>Norske aksjeindekser</i>	52
3.8.8.2	<i>Internasjonale aksjeindekser</i>	53
3.8.8.3	<i>Globale indekser</i>	54
3.8.8.4	<i>Bransje og sektor indekser</i>	54
3.8.9	<i>Hvor ofte oppdateres indeksene?</i>	54
4	RISIKO	55
4.1	<i>HVA ER RISIKO?</i>	55
4.2	<i>FORVENTNINGER</i>	56
4.3	<i>STANDARDAVVIK</i>	56
4.4	<i>ULIKE VERDIPAPIRER GIR ULIK RISIKO PROFIL</i>	57
4.5	<i>RISIKO VILLIGHET</i>	58
4.6	<i>FORETA ALLTID EN RISIKOVURDERING</i>	58
4.7	<i>RISIKOSTYRING</i>	59
4.8	<i>SYSTEMATISK- OG USYSTEMATISK RISIKO (RISIKOFORMER)</i>	60
4.9	<i>SYSTEMATISK RISIKO (MARKEDSRISIKO)</i>	60
4.10	<i>USYSTEMATISK RISIKO (SELSKAPRISIKO)</i>	61
4.10.1	<i>Forretningsspesifikk risiko</i>	61
4.10.2	<i>Finansiell risiko</i>	62
4.11	<i>VALUE AT RISK</i>	62
5	VERDIPAPIRHANDEL	64
5.1	<i>AKSJER ELLER AKSJEFOND - HVA LØNNER SEG?</i>	64
5.1.1	<i>Hva gir minst risiko?</i>	64
5.1.2	<i>Hva gir høyest avkastning?</i>	64
5.1.3	<i>Hva bør du velge?</i>	65
5.2	<i>AKSJEFOND</i>	65
5.2.1	<i>Hva er et aksjefond?</i>	65
5.2.2	<i>Krav til et aksjefond</i>	66
5.2.3	<i>Hvorfor kjøpe et aksjefond?</i>	66

5.2.4	<i>Tidshorisont for aksjefond</i>	66
5.2.5	<i>Passiv eller aktiv forvaltning</i>	66
5.2.5.1	<i>Aktiv forvaltning</i>	66
5.2.5.2	<i>Passiv forvaltning</i>	67
5.2.6	<i>2 ut av 3 fondsforvaltere leverer dårligere resultater enn markedet</i>	67
5.2.7	<i>Indeksfond</i>	67
5.2.8	<i>Fondsinndeling</i>	68
5.2.9	<i>Kostnader knyttet til et aksjefond</i>	68
5.2.10	<i>Hvordan investere i aksjefond?</i>	68
5.2.11	<i>Skatt</i>	68
5.3	RENTEFOND	69
5.3.1	<i>Pengemarkedsfond og obligasjonsfond</i>	69
5.3.2	<i>Pengemarkedsfond</i>	69
5.3.3	<i>Obligasjonsfond</i>	70
5.4	KOMBINASJONSFOND	70
5.4.1	<i>Typer kombinasjonsfond</i>	70
5.4.2	<i>Risiko og avkastning i kombinasjonsfond</i>	71
5.4.3	<i>Styr unna svært skjevfordelte fond</i>	71
5.4.4	<i>Ikke velg obligasjons- eller kombinasjonsfond hvis du har gjeld</i>	71
5.5	VERDIPAPIRSENTRALEN (VPS)	72
5.5.1	<i>Hva er en VPS-konto?</i>	72
5.5.2	<i>Hvordan opprette en VPS-konto?</i>	72
5.5.3	<i>Hva er en kontofører?</i>	73
6	AKSJEHANDEL	74
6.1	HVORDAN TJENE PENGER PÅ AKSJER?	74
6.1.1	<i>Kursgevinst</i>	74
6.1.2	<i>Utbrytte</i>	74
6.1.3	<i>IPO (børsnoteringer)</i>	75
6.1.4	<i>Opsjoner</i>	75
6.1.5	<i>Shorting</i>	75
6.2	"BEST PRACTIS" FOR KJØP OG SALG AV AKSJER	76
6.2.1	<i>Gjør hjemmeleksene</i>	76
6.2.2	<i>Ikke bli forelset i en aksje. Kobl ut alle følelser</i>	76
6.2.3	<i>Putt ikke alle eggene i samme kurv - spre innkjøpene!</i>	76
6.2.4	<i>Små selskaper er farlige</i>	77
6.2.5	<i>Ikke få panikk</i>	77
6.2.6	<i>Unngå å jage dine tap</i>	77
6.2.7	<i>Vær tålmodig og realistisk rundt din resultatutvikling</i>	77
6.2.8	<i>Ikke kjøp "billige" aksjer</i>	77
6.2.9	<i>Ikke kjøp de opphauste aksjene!</i>	78
6.2.10	<i>Timing er alfa omega</i>	78
6.3	HANDELSSTRATEGI	78
6.3.1	<i>To del-strategier</i>	79
6.3.2	<i>Generell handelsstrategi</i>	79
6.3.2.1	<i>Punkt 1: Investeringsbeløp</i>	79
6.3.2.2	<i>Punkt 2: Tidsperspektiv</i>	80
6.3.2.3	<i>Risiko, investeringsobjekter og avkastningskrav</i>	80
6.3.2.4	<i>Punkt 3: Risiko</i>	80
6.3.2.5	<i>Punkt 4 og 5: Investeringsobjekter og avkastningskrav</i>	81
6.3.2.6	<i>Punkt 6: Differensiering</i>	81
6.3.3	<i>Aksjehandel strategi</i>	82
6.3.3.1	<i>Punkt 1: Noterte og unoterte aksjer</i>	82
6.3.3.2	<i>Punkt 2: Vekstaksjer, verdiaksjer eller en kombinasjon</i>	82
6.3.3.3	<i>Punkt 3: Stop-Loss ordre</i>	82
6.3.3.4	<i>Punkt 4: Valg av aksjeporlefølje</i>	83
6.3.3.5	<i>Punkt 5: Kjøps og salgsindikatorer</i>	83

6.3.3.6	Punkt 6: Markedstrenger	83
6.3.4	<i>Handelsstrategier for verdiinvestorer</i>	83
6.3.4.1	Kjøp selskaper, ikke aksjer.....	83
6.3.4.2	Elsk selskapet du kjøper	84
6.3.4.3	Invester i selskaper du forstår	84
6.3.4.4	Finn godt administrerte selskaper	84
6.3.4.5	Din beste investering er din guide	85
6.3.4.6	Ignorer markedet 99% av tiden	85
6.4	GIRING OG MARGINHANDEL	85
6.4.1	<i>Hva er giring?</i>	85
6.4.2	SWAP	86
6.4.3	<i>Fordeler og ulemper med giring</i>	86
6.4.4	<i>Risiko ved giring</i>	86
6.4.5	<i>Giring krever en klar strategi!</i>	87
6.4.6	<i>Hvordan redusere risikoen?</i>	87
6.4.6.1	Diversifisere.....	87
6.4.6.2	Stop loss ordre.....	87
6.4.6.3	Take Profit ordre.....	87
6.4.7	<i>Tilbyr alle meglere giring og hvor høy giring tilbyr de?</i>	87
6.5	SHORTING OG SHORTHANDEL.....	88
6.5.1	<i>Hva er shorting?</i>	88
6.5.2	<i>Shorthandel i praksis</i>	89
6.5.3	<i>Nettmeglere som tilbyr shorting</i>	89
6.5.4	<i>Shorting er en risikosport</i>	89
6.6	TIMING AV AKSJEKJØP OG AKSJESALG	89
6.6.1	<i>Tenk timing</i>	89
6.6.2	<i>Januar er den beste måneden i året</i>	89
6.6.3	<i>Lønningsdagen driver aksjekursen oppover</i>	90
6.7	BESTE UKEDAG PÅ AKSJEMARKEDET	90
6.7.1	<i>Kjente handelsregler knyttet til timing</i>	91
6.7.2	<i>De viktigste timene</i>	91
6.7.3	<i>Handelsrobotene ødelegger mange "tommelfinger regler"</i>	91
6.7.4	<i>Ikke gå for sent inn</i>	91
6.7.5	<i>Kjøp på aksjens støttenivå og selg på motstandsnivå</i>	92
6.7.6	<i>Kjøp på dypper</i>	92
6.7.7	<i>Følg med på glidende gjennomsnitt, det gyldne- og døds korset</i>	93
6.7.8	<i>Ikke sitt for lenge i en tapsaksje</i>	93
6.7.9	<i>Hold på vinneraksjene til de når toppen</i>	93
6.7.10	<i>Ikke ta for tidlig gevinst</i>	94
6.8	STOP-LOSS ORDRE	94
6.8.1	<i>Trailing Stop-Loss</i>	95
6.8.2	<i>Fordeler med Stop-Loss ordre</i>	96
6.8.3	<i>Ulemper med Stop-Loss Orders</i>	96
6.8.4	<i>Hvilken Stopp-Loss grense bør du velge?</i>	96
6.9	UTBYTTE - UTBYTTEAKSJER – UTBYTTEFOND.....	96
6.9.1	<i>Hva er utbytte?</i>	96
6.9.2	<i>1 av 2 måter en verdiinvestor tjener penger</i>	96
6.9.3	<i>Hvem bestemmer at det skal utbetales utbytte?</i>	97
6.9.4	<i>Hvor mye kan deles ut i utbytte?</i>	97
6.9.5	<i>Tre ulike typer utbytte</i>	98
6.9.6	<i>Når utbetales utbytte og til hvilken konto?</i>	98
6.9.7	<i>Skatt på utbytte</i>	98
6.9.7.1	<i>Hva med skatt på utbytte i aksjesparekonto?</i>	99
6.9.8	<i>Ink-dag og ex-dag</i>	99
6.9.9	<i>Hvordan påvirker utbytte, "ink-dag", aksjekursen?</i>	99
6.9.10	<i>Utbytte reduserer egenkapitalen til selskapet</i>	100
6.9.11	<i>Påvirker utbytte markedsverdien til selskapet utover selve beløpet på utbytte?</i>	100

6.9.12	<i>Utbytteaksjer</i>	101
6.9.12.1	Hva bør du se etter for å finne stabile utbytteaksjer?	101
6.9.13	<i>Utbyttefond</i>	101
6.9.14	<i>Utbyttestrategier</i>	102
7 AKSJEPORTEFØLJEN	.....	103
7.1	HVORFOR TRENGER DU EN AKSJEPORTEFØLJE?	103
7.2	HVA ER EN AKSJEPORTEFØLJE?	103
7.3	DIVERSIFISERING	104
7.4	DEFINISJON	104
7.5	AKTIVAALLOKERING	104
7.6	ARBEIDSMODELL	105
7.7	VERDIPAPIRFORDELING	105
7.8	FONDSANDEL	105
7.9	MARKEDSFORDELING	106
7.9.1	<i>Geografisk fordeling</i>	106
7.9.2	<i>Global fordeling</i>	106
7.10	SEKTORFORDELING	106
7.11	ENKELTAKSJER	107
7.12	RISIKO OG TIDSHORIZONT	107
7.13	SIKRING AV AKSJEPORTEFØLJEN	107
7.14	ANBEFALT SAMMENSETNING AV AKSJEPORTEFØLJEN	108
7.15	HVORDAN VELGE UT AKSJENE I AKSJEPORTEFØLJEN?	108
7.15.1	<i>"Ovenfra og ned" eller "nedenfra og opp" strategi?</i>	108
7.15.2	<i>«Ovenfra og ned» stil</i>	108
7.15.3	<i>«Nedenfra og opp» stil</i>	109
7.15.4	<i>Verdi-, vekst eller inntektsaksjær</i>	109
7.15.5	<i>Verdiinvestering</i>	110
7.15.6	<i>Hvordan finne verdiaksjær?</i>	110
7.15.7	<i>Vekstinvestering</i>	110
7.15.7.1	<i>Hvorfor investere i vekstaksjær?</i>	110
7.15.8	<i>Inntektsinvesting</i>	111
7.15.8.1	<i>Hvorfor investere i inntektsaksjær?</i>	112
7.15.8.2	<i>Hvilke faktorer å se på?</i>	112
7.15.9	<i>Se etter forholdet mellom DPS og EPS</i>	112
7.16	STUDER MEGATRENDENE FOR Å FINNE FREMTIDENS SEKTORER	113
7.16.1	<i>Megatrendene angir morgendagens vinner sektorer</i>	113
7.16.2	<i>Den teknologiske utviklingen styrer megatrendene</i>	113
7.16.3	<i>De industrielle revolusjonene skaper fremtidens megatrender</i>	113
7.16.4	<i>Dagens megatrender</i>	114
7.17	ALLE MEGATRENDER ER "BOBLER" SOM VIL SPREKKE	114
7.17.1	<i>Kom deg ut før boblen sprekker!</i>	114
7.17.1.1	<i>Eksempler</i>	115
7.17.1.2	<i>Ikke alle selskapene i en sektor blir børsvinnere</i>	115
7.17.2	<i>Hva er en megatrend og hva skaper dem?</i>	115
7.17.3	<i>Skaper et overoptimistisk marked med skyhøy P/E verdi</i>	115
7.17.4	<i>Ender med at "boblen" sprekker</i>	116
7.17.5	<i>Gjelde å finne og unngå "boble selskapene" i sektoren</i>	116
7.18	RISIKO AKSJER DU BØR UNNGÅ ELLER VÆRE FORSIKTIGE MED	117
7.18.1	<i>Gråmarkedet er for proffene</i>	117
7.18.2	<i>Små selskaper er farlige</i>	117
7.18.3	<i>Ikke kjøp "billige" aksjer</i>	117
7.18.4	<i>Ikke kjøp de opphauste aksjene!</i>	117
7.18.5	<i>Ikke hør på eller følg "bjellesauene"</i>	118
7.18.6	<i>Selskaper med høy gjeldsgrad og lav egenkapital er sårbare</i>	118

7.18.7 <i>Selskaper som lever av "gårsdagens" teknologi er morgendagens tapere i aksjemarkedet</i>	118
7.19 VINNERAKSJENE SOM GIR DEG DEN HØYESTE AVKASTNINGEN.....	119
7.19.1 <i>Upopulære aksjer gir høyere avkastning enn de populære.....</i>	119
7.19.2 <i>Små og mellomstore selskaper stiger mer enn store .....</i>	120
7.19.3 <i>Moment aksjene er alltid børsvinnerne viser historien .....</i>	120
7.19.4 <i>Vekstselskaper stiger raskere og mer enn verdi selskaper .....</i>	120
7.19.5 <i>Finn oppkjøpskandidatene til "børsrakettene".....</i>	120
8 AKSJEKURSEN	122
8.1 AKSJEMARKEDET ER ET "ÅPENT SYSTEM", HVOR "ALT PÅVIRKER ALT"	122
8.2 VERDENS FINANSMARKEDER ER HOVEDDRIVEREN I KURSUTVIKLINGEN	122
8.3 HVORDAN SPÅ HVORDAN AKSJEKURSEN UTVIKLER SEG?	122
8.4 TILBUD OG ETTERSPØRSEL AVGJØR AKSJEKURSEN	123
8.5 HVA PÅVIRKER AKSJEKURSEN?	123
8.5.1 <i>Markedseffisiens .....</i>	123
8.5.2 <i>Atferdsfinans.....</i>	124
8.5.3 <i>Konjunkturenes betydning for aksjekursen.....</i>	124
8.5.4 <i>Oljeprisens betydning for aksjekursen .....</i>	124
8.5.5 <i>Industriproduksjonens betydning for aksjekursen.....</i>	124
8.5.6 <i>Rentenivåets betydning for aksjekursen.....</i>	124
8.5.7 <i>Valutakursens betydning for aksjekursen .....</i>	125
8.5.8 <i>Inflasjonens betydning for aksjekursen .....</i>	125
8.5.9 <i>Påvirker de utenlandske børsene kursutviklingen i Norge? .....</i>	125
8.5.10 <i>Politiske forhold sin betydning for aksjekursen .....</i>	125
8.6 MARKEDSEFFISIENS	125
8.6.1 <i>Svak effisiens.....</i>	127
8.6.2 <i>Halvsterk effisens .....</i>	127
8.6.3 <i>Sterk effisens.....</i>	127
8.6.4 <i>Effisiensgraden varierer over tid og mellom segmentene.....</i>	128
8.6.5 <i>Hvor fort korrigeres aksjekursen ved ny informasjon? .....</i>	128
8.7 ADFERDSFINANS	128
8.7.1 <i>Heuristikk.....</i>	130
8.7.2 <i>Framing .....</i>	130
8.7.3 <i>Markedets ineffektivitet .....</i>	130
8.7.4 <i>Psyko-sosial kompetanse.....</i>	130
8.8 KONJUKTURER PÅVIRKER AKSJEKURSEN.....	131
8.8.1 <i>Verden utvikler seg i bølger .....</i>	131
8.8.2 <i>Norge er svært avhengig av internasjonal økonomi.....</i>	131
8.8.3 <i>Konjunktursykuser.....</i>	132
8.8.4 <i>Konjunkturindikatorer .....</i>	132
8.8.5 <i>Sesongsvingninger.....</i>	133
8.9 OLJEPRIS VERSUS AKSJEKURS.....	133
8.10 INDUSTRIPRODUKSJON VERSUS AKSJEKURS	134
8.11 RENTENIVÅET PÅVIRKER AKSJEKURSEN	135
8.12 RENTERISIKO	135
8.13 RENTENIVÅ	135
8.14 VALUTAKURS VS. AKSJEKURS	136
8.15 INFLASJON VERSUS AKSJEKURS.....	138
8.16 PÅVIRKER DE UTENLANDSKE BØRSENE DEN NORSKE AKSJEKURSEN?	139
8.17 POLITISKE FORHOLD PÅVIRKER AKSJEKURSEN	141
9 IPO.....	142
9.1 IPO = EN BØRSNOTERING	142
9.2 IPO = OFFENTLIG EMISJON.....	142

9.3 TEGNINGSKURS VED BØRSNOTERING	142
9.4 "FIRM COMMITMENT" VS "BEST EFFORT" EMISJON	143
9.5 "LOCK-UP"-AVTALE.....	144
9.6 UNDERPRISING.....	144
9.7 LAV LANGSIKTIG AVKASTNING	145
9.8 HVORFOR IPO (BØRSNOTERING)?	145
9.8.1 <i>De viktigste grunnene for IPO (børsnotering)</i>	146
9.8.1.1 Tilgang til ny rimelig egenkapital	146
9.8.1.2 Gjøre aksjen likvid (omsettlig)	146
9.8.1.3 Skape exit-muligheter	146
9.8.1.4 Kvalitetstempel.....	147
9.8.1.5 Synliggjøre verdier og oppnå en høyere prising.....	147
9.8.2 <i>Ulempor</i>	147
9.8.2.1 Dyrt.....	147
9.8.2.2 Tids- og ressurskrevende.....	147
9.8.2.3 Tap av konkurransefortrinn.....	148
9.8.2.4 Mindre arbeidsro.....	148
9.8.2.5 Endret fokus	148
9.8.2.6 Nye investorer har andre ideer og krav enn de gamle	148
9.8.3 <i>Oppsummering</i>	149
9.9 IPO PROSESSEN (BØRSNOTERING FASENE)	149
9.9.1 <i>Rådgivningsfasen</i>	150
9.9.2 <i>Forberedelsesfasen</i>	150
9.9.3 <i>Markedsføringsfasen</i>	151
9.9.4 <i>Ettermarkedet</i>	152
9.9.5 <i>Noteringssøknaden</i>	152
9.10 HVORFOR UNDERPRISES AKSJER VED BØRSINTRODUKSJON?	153
9.10.1 <i>Vinnerens forbannelse</i>	153
9.10.2 <i>Signal på selskapets kvalitet – signaliseringssmodell</i>	153
9.10.3 <i>Informasjonsavsløring</i>	154
9.10.4 <i>Prinsipal-agent-teorier</i>	154
9.10.5 <i>Flokkmentalitet</i>	155
9.10.6 <i>Promoteringsteorien</i>	155
9.10.7 <i>Kompensasjonsteorien</i>	156
9.11 AKSJEFLIPPING	156
10 OPSJONER.....	158
10.1.1 <i>Opsjoner til ansatte</i>	158
10.1.2 <i>Opsjon typer</i>	159
10.1.3 <i>Amerikansk, europeisk og Bermuda opsjon</i>	159
10.1.4 <i>Risiko og opsjonens kursutvikling</i>	159
10.1.5 <i>Aksjeopsjoner</i>	159
10.1.5.1 Kjøpsopsjon (CALL)	159
10.1.5.2 Kjøpe en kjøpsopsjon.....	160
10.1.5.3 Utstede en kjøpsopsjon.....	160
10.1.5.4 Salgsopsjon (PUT)	160
10.1.5.5 Kjøpe en salgsopsjon.....	160
10.1.5.6 Utstede en salgsopsjon	160
10.1.6 <i>Indeksopsjoner</i>	160
10.1.7 <i>Standardisering</i>	161
10.1.7.1 Underliggende	161
10.1.7.2 Innløsningskursen.....	161
10.1.7.3 Bortfall	161
10.1.8 <i>Hvordan realisere gevinst eller tap på opsjoner?</i>	161
10.1.8.1 Innløsing.....	161
10.1.8.2 Stengning	161
10.1.8.3 Bortfall	162
10.2 KJØPSOPSIJON (CALL).....	162

10.2.1	<i>Utstedelse av kjøpsopsjoner.....</i>	163
10.3	SALGSOPSJON (PUT).....	165
10.3.1	<i>Utstederen av salgsopsjoner .....</i>	166
10.4	OPSIJONSPREMIE OG KURSENS PÅVIRKNINGSFAKTORER	168
10.4.1	<i>Opsjonspremie.....</i>	168
10.4.1.1	Realverdi	168
10.4.1.2	Tidsverdi.....	169
10.4.2	<i>Faktorer som påvirker opsjonspremien.....</i>	169
10.4.2.1	Aksjekursen	170
10.4.2.2	Innlønsningskursern.....	170
10.4.2.3	Deltaverdi.....	170
10.4.2.4	Tid til bortfall.....	171
10.4.2.5	Forventninger om kursbevegelser i underliggende.....	171
10.5	AVGIFTER OG SIKKERHET VED KJØP OG UTSTEDELSE AV OPSJONER	171
10.5.1	<i>Sikkerhet ved utstedelse av opsjoner.....</i>	171
10.6	OPSIJON KOMBINASJONER	172
10.6.1	<i>Spekulasjon .....</i>	172
10.6.1.1	Bullspread	172
10.6.1.2	Bearspread	174
10.6.2	<i>Straddle og strangle.....</i>	175
10.6.2.1	Kjøpt straddle	176
10.6.2.2	Ustedsd straddle.....	177
10.6.2.3	Kjøpt strangle	177
10.6.2.4	Ustedsd strangle.....	178
10.7	OPSIJONSSIKRING OG AVKASTNING.....	178
10.7.1	<i>Protective puts (beskyttende salgsopsjoner).....</i>	178
10.7.2	<i>Covered calls (dekkede kjøpsopsjoner) .....</i>	179
10.8	ARBITASJE.....	181
10.8.1	<i>Kjøp av syntetisk aksje .....</i>	181
10.8.2	<i>Salg av syntetisk aksje.....</i>	182
10.8.3	<i>Forwards .....</i>	184
10.9	FORWARDS OG FUTURES.....	184
10.9.1	<i>Hvorfor handle opsjoner, forwards og futures?.....</i>	184
10.9.2	<i>Kjøp og salg av forwards og futures .....</i>	184
10.9.3	<i>Hva koster det å handle forwards og futures? .....</i>	186
10.9.3.1	Prising	186
10.9.3.2	Avgifter	186
10.9.3.3	Sikkerhet	187
10.9.3.4	Markedsoppgjøret	187
11	AKSJEVERDSETTELSE (VERDSETTELSE AV SELSKAPER).....	189
11.1	HVORDAN SETTE RETT EN PRIS PÅ EN AKSJE?	189
11.2	PRISDRIVEREN ER MARKEDSPOTENSIAL + INNTJENINGSEVN.....	189
11.3	SYNERGIEFFEKTER	189
11.4	BEREGNING AV SELSKAPS VERDI	190
11.4.1	<i>Avvikling av selskapet:.....</i>	190
11.4.2	<i>Fortsatt drift:.....</i>	190
11.4.3	<i>Salg eller fusjon: .....</i>	190
11.5	MARKEDSVERDI ER DEN ENESTE VERDIEN SOM HAR VERDI I AKSJEMARKEDDET	190
11.6	EXIT-MULIGHETER	191
11.7	VERDSETTELSE TEKNIKKER	191
11.7.1	<i>Teknisk analyse.....</i>	191
11.7.2	<i>Fundamental analyse.....</i>	191
11.7.3	<i>Komparativ analyse .....</i>	192
11.7.4	<i>Sentimentalanalyse.....</i>	192
11.8	HVILKEN METODE BØR VELGES FOR AKSJEVERDSETTELSE?	192
11.8.1	<i>Substansverdi / bokført verdi .....</i>	192

11.8.2	<i>Immaterielle verdier.....</i>	192
11.8.3	<i>Substansverdi = nedre selskapsverdi.....</i>	193
11.8.4	<i>Nåverdi = den teoretisk korrekte verdien .....</i>	193
11.8.5	<i>Minimale og maksimale verdi .....</i>	193
11.8.6	<i>Velg metode etter situasjon .....</i>	193
11.9	NÅVERDIMETODEN (KONTANTSTRØMMETODEN)	194
11.9.1	<i>Kort om nåverdimetoden (kontantstrømmetoden) .....</i>	194
11.9.2	<i>"Free Cash Flow" (FCF) .....</i>	194
11.9.3	<i>NPV (Net Present value).....</i>	195
11.9.4	<i>Free cash flow to equity (FCFE).....</i>	195
11.9.5	<i>Free cash flow to firm (FCFF).....</i>	195
11.9.6	<i>Kontantstrøm ligninger.....</i>	196
11.9.7	<i>Kontantstrømbaserte metoder.....</i>	197
11.9.7.1	<i>Forutsetninger og bruk.....</i>	198
11.9.7.2	<i>Eksempel 1 .....</i>	198
11.9.7.3	<i>Eksempel 2 .....</i>	199
11.10	BALANSEBASERTE METODER FOR AKSJEVERDSETTELSE.....	200
11.10.1	<i>Matematisk verdi / Bokført egenkapital .....</i>	200
11.10.2	<i>Likvidasjonsverdi (Relasjonsverdi) .....</i>	200
11.10.3	<i>Verdijustert egenkapital (Substansverdi) .....</i>	200
11.11	VERDIBASERT INVESTERING.....	201
11.12	INNTJENINGSBASERTE METODER FOR AKSJEVERDSETTELSE	204
11.12.1	<i>Vurderingskriterier.....</i>	204
11.12.2	<i>Metoder inntjeningsbasert verdsettelse .....</i>	205
11.13	ROI RETURN ON INVESTMENT (AVKASTNING PÅ INVESTERING)	206
11.13.1	<i>Avkastning.....</i>	207
11.13.2	<i>Måleperiode .....</i>	207
11.13.3	<i>Investeringens størrelse (investeringskostnad) .....</i>	207
11.13.4	<i>Mange bruksområder .....</i>	208
11.13.5	<i>The DuPont method of profitability analysis .....</i>	209
11.13.6	<i>Nåverdi.....</i>	209
11.13.7	<i>Ulemper .....</i>	209
12	KOMPARATIV ANALYSE	210
12.1	HVA ER EN KOMPARATIV ANALYSE?	210
12.2	DIREKTE KOMPARATIV VERDSETTELSE	210
12.3	INDIREKTE KOMPARATIV VERDSETTELSE	210
12.4	RAMMEVERK FOR KOMPARATIV ANALYSE	211
12.5	METODER	211
12.5.1	<i>Multiplikator.....</i>	211
12.5.2	<i>Substansverdi .....</i>	212
12.6	BRUKSOMRÅDER FOR KOMPARATIV ANALYSER.....	212
12.7	VALG AV BASIS FOR KOMPARATIV ANALYSE	213
12.8	VALG AV KOMPARATIVE SELSKAPER	213
12.9	MULTIPPEL ANALYSE.....	214
12.9.1	<i>De vanligste multiplene (forholdstallene) .....</i>	214
12.9.2	<i>Fordeler og ulemper ved forholdstall.....</i>	214
12.9.3	<i>Hva må du passe på? .....</i>	215
12.10	PRICE/EARNING (P/E)	216
12.10.1	<i>Hvordan beregnes P/E?.....</i>	216
12.11	PRIS/BOK (P/B)	218
12.12	PRIS/SALG (P/S)	219
12.13	PRIS/KONTANTSTRØM (P/CF)	220
12.13.1	<i>Farer ved P/CF .....</i>	220
12.14	ENTERPRISE VALUE-TO-EBITDA	220

13 TEKNISK ANALYSE	222
13.1 FORUTSETNINGER	222
13.2 HISTORISK BAKGRUNN.....	222
13.3 TEKNISK ANALYSE VS. FUNDAMENTAL ANALYSE	223
13.4 HVORFOR BRUKER VI TEKNISK ANALYSE?	223
13.5 ET INSTRUMENT FOR Å AVGJØRE OM EN AKSJE ER OVERPRISET ELLER UNDERPRISET	224
13.6 FORDELER MED TEKNISK ANALYSE.....	224
13.7 ULEMPER MED TEKNISK ANALYSE	224
13.8 TEKNISK ANALYSE KREVER HISTORISKE DATA.....	224
13.9 TEKNISKE INDIKATORER	224
13.10 POPULÆRE INDIKATORER	225
13.10.1 <i>Støtte/motstand</i>	225
13.10.2 <i>Glidende gjennomsnitt</i>	226
13.10.3 <i>Relativ styrkeanalyse (RSI)</i>	226
13.10.4 <i>Kontinuitetsmønstre</i>	226
13.10.5 <i>Volum og volumanalyser</i>	226
13.10.6 <i>Formasjoner</i>	227
13.10.7 <i>Elliott-bølgeteori (EWT)</i>	227
13.11 DOW TEORI	227
13.11.1 <i>Seks grunnprinsipper i Dow teori</i>	228
13.11.1.1 Indeksenes sluttkurs avspeiler alle markedsdeltakeres (investorer, tradere osv.) totale holdning til markedet:.....	228
13.11.1.2 Markedet følger tre trender:.....	228
13.11.1.3 Hovedtrenden har tre faser:.....	229
13.11.1.4 Indeksene må bekrefte hverandre:.....	229
13.11.1.5 Volum bør bekrefte trenden:.....	229
13.11.1.6 En trend er ikke slutt før det kommer definitive signaler på at den har snudd:.....	229
13.12 DIAGRAMMER FOR AKSJEANALYSE	230
13.12.1 <i>Diagramegenskaper</i>	230
13.12.1.1 Tidsperiode.....	230
13.12.1.2 Prisskala	231
13.12.2 <i>Type diagrammer</i>	231
13.12.2.1 Linjediagram.....	231
13.12.2.2 Stolpediagram (søylediagram).....	232
13.12.3 <i>Candlestick-diagram</i>	233
13.13 CANDLE-STICK DIAGRAM	233
13.13.1 <i>Forutsetninger</i>	233
13.13.2 <i>Oppbygningen av et candlestick diagram</i>	234
13.13.3 <i>Kropper og skygge</i>	234
13.13.4 <i>Bearish og bullish skygge</i>	235
13.13.5 <i>Lange versus korte "kropper"</i>	235
13.13.6 <i>Marubozu</i>	236
13.13.7 <i>Lang versus kort "skygge"</i>	237
13.13.8 <i>Bullish candlestick signaler</i>	237
13.13.8.1 Hammer	237
13.13.8.2 Omvendt hammer	238
13.13.8.3 Oppslukende bullish.....	238
13.13.8.4 Gjennomtrengende linje	239
13.13.8.5 Morgenstjernen.....	239
13.13.8.6 Tre hvite soldater.....	240
13.13.9 <i>Bearish candlestick signaler</i>	240
13.13.9.1 Hengende mann	240
13.13.9.2 Stjerneskudd	241
13.13.9.3 Bearish oppslukende.....	241
13.13.9.4 Kveldsstjerne	242
13.13.9.5 Tre svarte kråker.....	242
13.13.9.6 Mørkt skydekke	243

13.13.10	Trendforlengende mønstre.....	244
13.13.10.1	Doji	244
13.13.11	Spinning tops.....	245
13.13.11.1	Fallende tre metoder	246
13.13.11.2	Stiger tre metoder	246
13.14	TREND OG TRENDFORLENGELSE	246
13.14.1	Trendretninger.....	246
13.14.2	Trendlengder	247
13.14.3	Trendlinjer	247
13.14.4	Kanaler.....	248
13.14.5	Konsolidering og pullback	248
13.14.6	Hvordan forlenge en trend (trendforlengelse)?.....	249
13.14.6.1	Innsamling av data.....	249
13.14.6.2	Analyse av data.....	249
13.14.6.3	Bestemmelse av trend	249
13.14.6.4	Beregninger og trendforlengelse	252
13.14.7	Svakheter ved trendforlengelse	252
13.15	STØTTE OG MOTSTAND TEORI.....	253
13.15.1	Signifikansen av støtte og motstand.....	254
13.15.1.1	Tidslengden på støtte- og motstandnivået.....	254
13.15.1.2	Antall støttepunkter.....	254
13.15.1.3	Avstanden mellom støtte og motstand.....	255
13.15.1.4	Volum ved støtte og motstand	255
13.15.2	Når motstand blir støtte og støtte blir motstand	255
13.15.3	Brudd på støtte og motstand	257
13.16	KONTINUITETSMØNSTRE	258
13.16.1	Priskanaler	258
13.16.2	Rektangler.....	260
13.16.3	Triangel.....	261
13.16.4	Symmetrisk triangel.....	263
13.16.5	Flagg og vimpler.....	264
13.17	FORMASJONER I AKSJEKURSEN.....	265
13.17.1	Hode og skulder formasjon (Reverseringsformasjoner)	266
13.17.2	Omvendt hode- og skulderformasjon.....	268
13.17.3	Dobbel bunn	268
13.17.4	Dobbel topp	269
13.17.5	Gap	270
13.18	RELATIVE STRENGTH INDEX (RSI).....	271
13.18.1	Hvordan beregnes RSI?	271
13.18.2	RSI formel	271
13.18.3	Tidshorisont	272
13.18.4	Eksempel på RSI.....	272
13.18.5	Hva forteller RSI og hvordan bruke RSI?	272
13.18.5.1	Trend.....	272
13.18.5.2	Kortsiktig styrke (overkjøpt/oversolgt).....	273
13.18.5.3	Høy PSI	273
13.18.5.4	Lav PSI	273
13.18.6	Nye nordiske studier	273
13.18.7	Konklusjon og mulig handelsstrategi	274
13.19	GLIDENDE GJENNOMSNITT	274
13.19.1	Enkelt glidende gjennomsnitt (SMA).....	274
13.19.1.1	Definisjon og beregning	274
13.19.1.2	Fordeler.....	275
13.19.1.3	Ulemper	275
13.19.1.4	Eksempel	276
13.19.1.5	Handlemønstre.....	276
13.19.2	Eksponensielt glidende gjennomsnitt (EMA)	276
13.19.2.1	Kjennetegn	276

13.19.2.2	Fordelen med EMA sammenlignet med SMA.....	277
13.19.2.3	Eksempel.....	277
13.19.3	<i>MACD (glidende gjennomsnitt konvergens-divergens)</i>	278
13.19.3.1	Beregning.....	278
13.19.3.2	Tolkning.....	278
13.19.3.3	Eksempel på en MACD	279
13.20	DET GYLDNE KORS	279
13.20.1	<i>Forskjellen mellom et gyldent kors og et dødskors</i>	280
13.21	DØDSKORS.....	281
13.22	BOLLINGER-BÅND	281
13.22.1	<i>Beregning</i>	282
13.22.2	<i>Tolkning</i>	282
13.22.3	<i>Eksempel på Bollinger-bånd</i>	283
13.23	VOLUM OG VOLUMANALYSE	283
13.23.1	<i>Volum - et mål for prisbevegelsens styrke</i>	283
13.23.2	<i>Hvordan bruke volum til å spå en trend endring?</i>	284
13.23.3	<i>Et mål for likvide og i-likvide aksjer</i>	284
13.23.4	<i>Volum oscillatoren</i>	284
13.23.5	<i>Volumanalyse</i>	285
13.23.6	<i>Volumbalanse</i>	286
13.24	ELLIOTT BØLGETEORI OG FIBONACCI ANALYSE.....	287
13.24.1	<i>Elliott-bølgeteori (EWT)</i>	287
13.24.2	<i>Fem-bølge-mønsteret</i>	287
13.24.2.1	<i>Bølgesykluser</i>	288
13.24.3	<i>Fibonacci-analyse</i>	288
13.24.3.1	<i>Fibonacci-seriens kjennetegn</i>	288
13.24.3.2	<i>Fibonacci-pristilbakegang</i>	289
13.24.3.3	<i>Fibonacci-prisfremgang</i>	289
13.24.3.4	Råd.....	290
14	FUNDAMENTAL ANALYSE	291
14.1	DEFINISJON >> FUNDAMENTAL ANALYSE?.....	291
14.2	HVA ER EN FUNDAMENTAL ANALYSE?.....	291
14.3	FORMÅLET MED FUNDAMENTAL ANALYSE	292
14.4	NÅR BENYTTES FUNDAMENTAL ANALYSE?	292
14.5	RAMMEVERK FOR FUNDAMENTAL ANALYSE	292